

Tekst: Lucien Jansen en Leonard Fortuin
Foto's: Leonard Fortuin en Hans Coppen

Sinds kort is Roermond een bijzonder gebouw rijker. Bijzonder niet alleen om de vorm maar ook door de filosofie erachter. Het staat op De Kemp aan de Surinamestraat, bovenop de Roertunnel, en mag gerust "monumentaal" genoemd worden.

Monumentaal mozaïek op De Kemp

KRIMPGEEMEENTE

Strikt genomen is Roermond géén "krimp-gemeente", althans niet officieel, maar de bevolking neemt geleidelijk af en dus zal dat predicaat ooit passend zijn. Met dat vooruitzicht verwacht je niet direct nieuwbouw van een basisschool. Toch is op 25 maart jl. de "Brede Maatschappelijke Voorziening" (BMV) geopend, waarin o.a. Basisschool 't Mozaïek is ondergebracht. De BMV staat vlakbij de kruising van de Keulsebaan en de Sint Wirosingel in een verkeersluw deel van de wijk De Kemp. Door de aanleg van de Roertunnel

De muren van het gebouw zijn daarom opgetrokken uit stenen in verschillende kleuren. Maar omdat niet alle nationaliteiten in gelijke aantallen voorkomen, verschilt ook het aantal stenen van iedere kleur. Daarbij is hij uitgegaan van de getallenreeks van Fibonacci (zie kader pag. 11). Bij de verdeling van de verschillende kleuren over het metselwerk is het toeval een beetje geholpen. Op die manier is een kleurrijk gebouw ontstaan in een kleurrijke buurt. In de BMV zijn verder een jeugdsoos en een peuterspeelzaal gevestigd.

van kleur. Terecht noemt de fabrikant ze "Kameleon Grijs".

Groen, rood, geel, oranje en paars, al die kleuren zijn duidelijk waar te nemen. Daarmee nodigt het gebouw de kinderen uit om goed te kijken, iedere dag en ieder uur van de dag weer. Bovendien symboliseert het volgens de architect dat mensen en situaties voortdurend aan verandering onderhevig zijn. Een mens zoekt vaak naar vertrouwde en vaste patronen, maar moet tegelijkertijd ook leren omgaan met veranderingen en dus onzekerheden. Dit gebouw wijst gebruikers en buurtbewoners daar iedere dag weer op.

Maar de symboliek gaat verder. Mensen verschillen van elkaar en moeten proberen harmonisch met elkaar samen te leven in een steeds gecompliceerdere maatschappij. Hans Coppen heeft geprobeerd die harmonie tot uitdrukking te brengen in de verhouding tussen gevels, ramen, klaslokalen en deuren. Die onderlinge verhoudingen zijn gebaseerd op de "gouden snede", een wiskundig begrip waar Fibonacci opnieuw tevoorschijn komt. De gesloten bakstenen gevel heeft per lokaal acht kleine raampjes op schaal van de kinderen en één groot bloemenraam. Dat raam is uitgebouwd en heeft een zo brede vensterbank dat de kinderen zich daarop voor hun gevoel kunnen terugtrekken uit het klaslokaal.

is er boven op die tunnel een parkachtig gebied ontstaan.

De BMV is niet alleen bedoeld voor de bewoners van De Kemp, maar ook voor de naburige wijken Kitskensberg en Heide. Deze drie wijken worden bevolkt door mensen met een veelheid aan landen van herkomst. Architect Hans Coppen is uitgegaan van zestig (60!) nationaliteiten.

SYMBOLIEK EN HARMONIE

Niet alleen de muren zijn opvallend, ook de bovenbouw is bijzonder. Dat deel is afgewerkt met gevelplaten van het Roermondse bedrijf Rockpanel, onderdeel van Rockwool Lapinus. Deze platen lijken grijs, maar afhankelijk van de hoek waaronder men kijkt en onder invloed van het zonlicht veranderen ze voortdurend

Monumentaal mozaïek >

> Monumentaal mozaïek

ELKE GROEP EEN EIGEN INGANG

Het gebouw is opgebouwd uit twee vleugels rond een half open binnenplein. Eén van die twee vleugels heeft een bovenverdieping, bereikbaar via een trap langs de buitengevel. Op de andere vleugel kan zo'n bovenverdieping nog worden aangebracht. Deze uitbreiding zal de harmonie van het geheel niet verstoren. In tegendeel, de harmonie zal er alleen maar door toenemen.

De hoofdingang ligt aan de kant van het omsloten schoolplein en geeft rechtstreeks toegang tot de ontvangstbalie, de bibliotheek en de lerarenkamer. Via een gang zijn ook de rest van het gebouw en ruimtes van de jeugdsoos toegankelijk. Heel bewust is voor een centraal gelegen en van alle kanten toegankelijke bibliotheek gekozen, aangezien men graag ook de ouders wil betrekken bij de ontwikkeling van de leesvaardigheid van hun kinderen.

De leerlingen gebruiken de hoofdingang niet: iedere leeftijdsgroep heeft zijn eigen ingang en garderobe, uitgevoerd in een eigen kleur. De architect gaf die kleuren een symbolische betekenis: aarde is rood, water oranje, vuur geel, lucht groen en ether blauw. De kleur GROEN gaf hij aan de peuters omdat zij hun wereld vooral via gevoel en gevoelens ontdekken. Groep 1 en 2 kregen ROOD, de schakelklas en de inburgeringsklas voor de ouders GEEL, groep 3 en 4 BLAUW, groep 5 en 6 PAARS en groep 7 en 8 ORANJE. Verder heeft hij in het gebouw op de gekleurde wanden bij iedere groep een kort gedicht aangebracht dat aansluit bij de leefwereld van die groep. Het ouderlokaal is bedoeld

om ouders uit een mogelijk isolement te halen. Vooral vrouwen maken gebruik van deze mogelijkheid.

Het leven op aarde heeft zich ontwikkeld van eencellige wezens tot een gecompliceerd wezen dat miljarden cellen omvat: de mens. Ook een kind ervaart in de loop van de tijd dat zijn leefwereld steeds

groter en gecompliceerder wordt. De plattegrond van de BMV (zie blz. 11) kan vergeleken worden met een meercellig wezen waarvan het kind in toenemende mate deel uitmaakt. Al spelend ervaart het kind zijn wereld. Dit gebouw biedt de mogelijkheid om speels te leren en zo de wereld te veroveren.

Interieur van de school

EEN PRACHTIGE SCHOOL, MAAR...

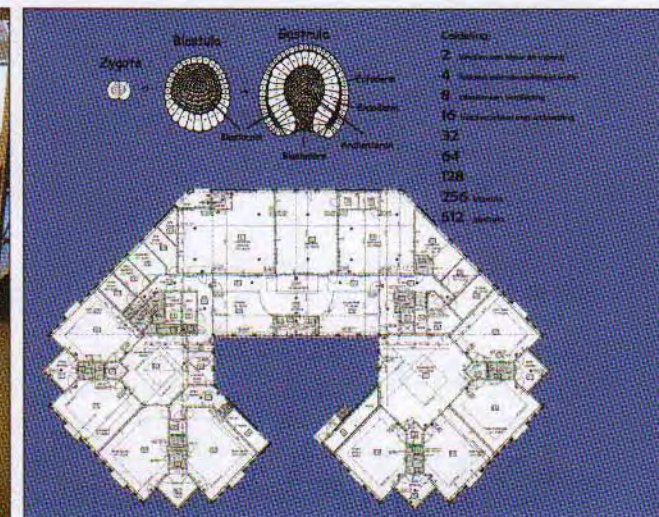
Architecten zijn doeners die gebouwen ontwerpen en nauwkeurig toezien op de bouw ervan. Maar de meeste architecten wensen ook denkers te zijn en hun scheppingen een filosofische basis te geven. Dat geldt ook voor Hans Coppen: hij heeft zich laten inspireren door de veelheid aan nationaliteiten die elkaar in de school ontmoeten, liefst op

Daarnaast heeft de gemeente extra budget vrij gemaakt om op een energiezuinige wijze een gezonde en frisse binnenlucht te krijgen. Hierdoor beschikt het gebouw over vloerverwarming met behulp van een warmtepomp op aardwarmte en warmteterugwinning op de ventilatielucht. Dat is verheugend. Er zou zelfs meer schone energie te winnen zijn geweest indien er op

leerlingen en hun ouders zal het een plezier zijn te leren en elkaar te ontmoeten in dit schoolcomplex. De liefhebber van monumentale hedendaagse architectuur kan hier zijn hart ophalen, aan de buitenkant en met enige moeite zelfs een kijkje binnen nemen. Een mooie bestemming voor een (zondagse) wandeling of fietstocht!

rieur van de school

Plattegrond van de school

een harmonische manier, en de gewenste harmonie bouwkundig uitgedrukt door gebruik van de "gouden snede". Ook het leerproces dat kinderen doormaken heeft een belangrijke rol gespeeld in zijn ontwerp.

De BMV kan dus gezien worden als een meer dan geslaagde poging een uitdagend gebouw te realiseren, voor leerlingen zowel als voor hun ouders. Je zou verwachten dat die uitdagende leeromgeving ook zichtbaar wordt in de inrichting van de buitenspeelplaats. Maar dat valt tegen. De vraag rijst dan ook waarom Hans Coppen niet betrokken geweest is bij de inrichting van de buitenspeelplaats.

De Provincie Limburg heeft € 100.000,- aan subsidie verstrekt om de sociale functie van de school in de wijk te versterken.

het dak zonnepanelen waren aangebracht. Jammer genoeg was daarvoor de subsidie ontoereikend. Het aanbrengen van zonnepanelen blijft echter mogelijk omdat het dak onder de juiste hoek is aangebracht en gericht is op die windrichting waarvan de meeste zonne-energie verwacht mag worden.

EEN BEZICHTIGING WAARD

Architect Hans Coppen is erin geslaagd een multiculturele buurt een opvallend gebouw te geven. Hij heeft zich daarbij laten inspireren door de natuur, volgens een eeuwenoude traditie. Dat betekent voor hem: "gebruik maken van natuurlijk ademende materialen, natuurlijke structuren en klassieke harmonieuze verhoudingen". Kleuren net zo talrijk als de nationaliteit van de leerlingen spelen een grote rol. Voor

BRONNEN

- "Kameleonkleuren van het leven", Dagblad De Limburger, 14 januari 2011.
- "Kleuren krijgen betekenis", Architectenbureau Coppen, november 2010.
- www.coppenbv.nl/totaal_bureauvisie.html

FIBONACCI

De Italiaanse wiskundige Leonardo da Pisa, meestal Fibonacci genoemd, leefde van ca. 1170 tot 1250. Hij is vooral bekend geworden door de getallenreeks die ontstaat als, beginnend met 0 en 1, elk volgend getal de som is van de twee voorgaande getallen. Dus: 0, 1, 1 (= 0+1), 2 (= 1+1), 3 (= 2+1), 5 (= 3+2), 8 (= 5+3), 13 (= 8+5), enz. Hij bracht die reeks mee uit de Arabische wereld in Noord-Afrika, waar hij zijn opleiding genoot.

De verhouding tussen twee opeenvolgende getallen benadert de waarde 1,618. Dit is de beroemde "gouden snede", een verhouding in afmetingen die architecten graag toepassen in hun gebouwen omdat mensen die als harmonieus en rustgevend ervaren. Een tegelwand van vierkanten met afmetingen uit de reeks van Fibonacci ziet er bijvoorbeeld zo uit:

3	2	
	1	1
		8
5		

Bron: Wikipedia

